

Або справжнє життя,
Або животіння,
Коли біля скроні
Тримають гачок.

ПЛАТТЯЧКО

Оповідання

Бабуся з онукою снідали за столом невеликої затишної кухні.

– Ну як, Уляно, готова до першого дня навчання в новій школі? – запитала бабуся, інтелігентно й неквапливо попиваючи чай.

– Звичайно, ба. Ти ж знаєш. Я дам собі раду, – з удаваною впевненістю відповіла онука, поспіхом наминаючи бутерброд.

– Знаю. Ти в мене розумниця. Цю гімназію мені порекомендувала Маргарита Степанівна, моя інститутська подруга. Вона особисто знайома з директоркою. Якщо навчатимешся тут, без проблем вступиш до престижного університету.

– Ба, не починай. Я ж тільки в дев'ятому класі.

– Саме час подумати про вступ. Пора визначатися. Та що там визначатися! З твоїм знанням іноземних мов ти зможеш стати дипломатом, – не вгавала бабуся.

– Ба, дякую за сніданок, я вже побіжу. Запізнююсь. До вечора!

– Уляна вискочила з кухні, швидко взулася, схопила наплічник і помчала вниз сходами.

Уляна жила з бабусею Тетяною Михайлівною, яка безмежно любила онуку, намагаючись з усіх сил забезпечити їй краще майбутнє. Тому в старші класи й вирішила перевести до елітної гімназії з поглибленим вивченням англійської мови. Уляна рано втратила батьків: загинули в аварії; з тих пір саме бабуся їй і за маму, і за тата. Онука розуміла, що бабуся хоче, аби вона вступила до університету міжнародних відносин. Але сама для себе твердо вирішила стати, як мама, учителькою англійської мови. Єдине, у чому дівчинка з бабусею не розходилися в планах на майбутнє, – треба гарно вчитися. Адже знання знадобляться хоч учителям, хоч дипломату.

Нова школа від дому за пів години їзди тролейбусом; на думку бабусі, ці ранкові добирання в переповненому транспорті – абсолютно виправдані і є мало не дорогою в світле майбутнє.

Їдучи до школи, Уляна уявляла собі, як її приймуть, моделювала в голові різні ситуації, десь глибоко в душі побоюючись булінгу. Адже вона з простої, інтелігентної родини вчителів, а їй тепер доведеться навчатися з тими, кого називають «мажорами».

Так за роздумами дібралася до потрібної зупинки. Підійшовши до воріт гімназії, одразу відзначила, що, мабуть, чи не єдина прибула тролейбусом: усіх інших підвозили на автомобілях відомих марок іноземного виробництва, не найдешевших.

Опанувавши себе, Уляна впевнено рушила до свого навчального кабінету. Тут розпочалося традиційне представлення її класним керівником:

– Увага, клас! У нас поповнення. Хочу познайомити вас із новою ученицею: Макаренко Уляна. До речі, Уляна дуже добре володіє англійською та французькою мовами. Уляно, сідай, де є вільне місце.

Вона обирала парту. Клас придивлявся, оцінюючи. «Мабуть, помітили, що в мене одяг зі звичайного магазину», – подумала Уляна.

– Можна біля мене, – привітно сказав симпатичний хлопець, що сидів у середньому ряду, – я Бодя.

– Дякую, – відповіла, червоніючи. І, сівши поруч із цим доброзичливцем, почала діставати з наплічника підручник і зошит незграбними від хвилювання рухами.

– Не хвилюйся, ти скоро до нас звикнеш, – намагався підтримати її сусід по парті.

– Я не хвилююсь. Я до вас звикну. А от чи звикнете ви до мене? Чи приймете у свою «лакшері» компанію? – прямо й відверто запитала Уляна.

– А, ти про це? Залежить від тебе. У нас тут свої правила. Головне – не намагайся бути розумнішою за нас.

– Як це?

– Згодом зрозумієш.

Уже через тиждень навчання в гімназії Уляна справді зрозуміла, що мав на увазі Бодя. Виявляється, у класі всі танцюють під дудку Мілени, тато-бізнесмен якої робив пристойні внески у фонд гімназії. А Мілена часто цим зловживала. І навіть принципова завучка школи заплющувала очі на її витівки. До арсеналу шкільних розваг Мілени входило зривати уроки молодого вчителя історії, чіпляти однокласникам прізвиська – усерйоз і надовго, насміхатися над літньою математичкою, мовляв, у неї маразм, і

вона не попереджала про контрольну (хоч насправді попереджала!), тому клас не буде сьогодні писати ніяку підсумкову роботу.

Як не дивно, Уляна невдовзі подружилася з усіма й навіть із найбільш «мажорною» Міленою. Допомогло те, що якось Мілена невдало пофарбувала волосся (воно набрало зеленуватого відтінку), і всі з неї реготати. Але не Уляна: вона просто пояснила однокласникам, що в двадцять першому столітті людина має право виражати себе так, як хоче: через зачіску, одяг, аксесуари...

Тоді Мілена й прийняла Уляну у свою команду «крутих» дівчат і навіть брала із собою в похід по бутиках і шоурумах, де виставляли нові колекції брендового одягу. Уляна мала смак, що, певно, дістався їй від бабусі Тетяни – вчительки музики, яка любила повторювати: «Одяг, як і музичний твір, має вражати, викликаючи позитивні емоції, а не шокувати».

Якось після уроків Уляна з Міленою та ще двома однокласницями пішли «зацінити» (як висловлювалася Мілена) нову дизайнерську колекцію: вибирали, міряли й купували сукні. Власне, купували інші дівчата, крім Уляни. Мілена хотіла влаштувати вечірку з нагоди свого дня народження й попросила Уляну допомогти їй щось підібрати:

– Улю, розумієш, я маю всіх засліпити своєю красою, а особливо Даню. Він мені давно подобається. А днюха – хороший привід його запросити.

– Зараз щось підберемо, – Уляна перебирала вішаки із сукенками. – Ось. Знайшла, що треба. Примірай!

– Вау! – Мілена захоплено роздивлялася ніжно-блакитну сукню стриманого, але водночас вишуканого крою. – Мені підходить. Візьму й так. Без примірки.

Але платтячко купити не вдалося: картка не спрацювала. Як виявилось згодом, тато заблокував усі картки Мілени, бо та тринькала забагато грошей. Тому на сімейній раді було вирішено давати дочці готівку на руки раз на тиждень у лімітованій кількості, від чого шопоголік Мілена не тямала себе від обурення, змішаного з образою.

Наближалася вечірка, на яку запросили й Уляну, тож бабуся допомагала їй дібрати гардероб.

– Ба, ну що ми тут знайдемо серед мого масмаркету? Ти знаєш, як вони всі одягаються? – без докору, але з нотками суму сказала дівчина.

Тетяна Михайлівна хвилюку подумала, а потім принесла зі своєї кімнати блискучий пакунок.

– Що це?

– Купила на твій день народження. Але до нього ще місяць... Придумаю щось інше. А це візьми зараз.

Уляна відкрила пакунок, а в ньому лежало... Що б ви думали? Те саме ніжно-блакитне дизайнерське платтячко, яке не вдалося придбати Мілені.

– Ба, ти – диво! – Уляна вдячно обійняла бабусю й поцілувала в щоку.

Але що ж дивного?! Уля чи не щодня розповідала бабусі про неймовірний магазин дизайнерського одягу біля гімназії. А оскільки смак онуки виховувала вона, то й угадати бажану річ змогла легко.

Тепер Уляна мала що вдягнути на свято подруги. Вона сподівалася, що та зрадіє її обнові, у якій не соромно показатися в достойному товаристві.

І ось день народження Мілени настав. Уляна зробила зачіску, одягнула нове плаття, взула туфлі на підборах. І, за порадою бабусі, узяла таксі, щоб не трястися громадським транспортом у такому королівському вигляді. Узяла й подарунок – картину з пейзажем, яка підійде, казала бабуся, до будь-якого інтер'єру, та букет із п'ятнадцяти (стільки років виповнилося Мілені) троянд.

– Очманіти! Ну ти даєш, тихоня! – такою була перша реакція Мілени на новий образ Уляни.

– Тобі що? Не подобається?.. – здивувалася грубошам однокласниці.

– У тому-то й річ, що класно! Але ти руйнуєш мої плани на Даньку! Це я мала його зачарувати! А він із тебе очей не зводить! – далі обурюється Мілена.

– Плаття тут нічого не вирішує, – спокійно відповіла Уляна.

– Що ж, може, ти й маєш рацію, – здається, заспокоївшись, погодилася Мілена, – прохось, сідай, де тобі зручно, а я зараз повернусь.

Уляна сіла в крісло й мимоволі кидала задоволений погляд на своє відображення в дзеркалі навпроти.

Скоро Мілена повернулася зі склянкою вишневого соку (хоч цілком могло бути то й червоне вино).

– Ось, хочу тебе пригостити, – сказала Уляні.

Не встигла гостя простягти руку, як іменинниця вронила склянку, і весь її вміст вилився Уляні на сукню. У дівчини в очах виступили сльози, але вона не заплакала.

– Ой, вибач, я сьогодні така схвильована, аж руки тремтять, – ехидно грала роль Мілена, – нічого, зараз щось вигадаємо. Друзі, допоможіть вивести пляму на платтячку!

Із сусідньої кімнати вийшли однокласники з різними напоями в руках.

– Я чула, що плями добре виводити апельсиновим соком, – сказала одна з «мажорних» подруг, підійшла до Уляни й демонстративно вилила їй на сукню сік.

– Що ти робиш?! – скрикнула Уляна, зірвавшись із крісла.

– Упс, вибач, не допомогло! – відповіла «експертка» з виведення плям і зайшлася реготом.

– А може, кава допоможе? – сказала інша однокласниця й вихлюпнула каву... ні, не на сукню, а просто в обличчя Уляні. – Сорі, промахнулась. І кава не допомагає, – і теж загототала.

Цього разу неслухняні сльози таки потекли по щоках Уляни струмочками.

– За що? Через плаття? – схлипуючи, запитала вона Мілену.

– Може, і через плаття! І взагалі, не пхайся в наше коло! Ти в нього ніколи не потрапиш! – уже кричала господиня вечірки.

Уляна рвучко попрямувала до виходу й почула вслід злу репліку Мілени:

– Мене навіть ім'я твоє дратує! Теж мені придумали! Улька! Інтелігенти без фантазії! Ще б Дунькою назвали!

І вся «мажорна» компанія знову почала дико ржати.

Наступного дня Уляни не було на уроках. Прийшла Тетяна Михайлівна, щоб забрати її особову справу. Дівчина ж повернулася у свою рідну школу. Більше не було наполягань на елітній гімназії, престижному університетові; бабуся навіть погодилася, щоб онука вступала до педагогічного: «Треба ж комусь дітей навчати й виховувати!»

